

UiO : **Institutt for lærerutdanning og skoleforskning**
Det utdanningsvitenskapelige fakultet

Hvordan lykkes som lektorstudent?

- Hva forventes og hvordan få mest mulig læring ut av undervisningstilbudet

Ida Hatlevik, postdoktor ved ILS

Plan for dobbelttimen

- Hva kjennetegner læreres profesjonskompetanse?
- Hva påvirker studenters læring og læringsutbytte?
- Hva kjennetegner måten å studere på hos studenter som lykkes (og hva er mindre hensiktsmessige læringstilnærminger)?
- Oppsummering: Hva konkret kan dere gjøre for å få mest mulig ut av det undervisnings-tilbudet som lektorutdanningen tilbyr?

Hva kjennetegner læreres profesjonskompetanse?

- Kompetanse handler om alt en trenger å kunne for å håndtere og mestre en gitt situasjon eller utfordring (Illeris, 2009)

Ta to minutter til å tenke gjennom og skrive ned stikkord på **hva du tror at du trenger å lære for å utvikle deg til å bli en god lærer?**

Utveksle stikkord med den som sitter ved siden av deg.

Lærerstudenter trenger å lære:

- Hva dere skal undervise i
- Hvordan undervise
- Reflektere over hvorfor-relaterte spørsmål knyttet til undervisningens mål, innhold, metoder og skolens rolle i samfunnet.

Utvikling av læreres profesjonskompetanse innebærer en integrering av:

- teoretisk og forskningsbasert kunnskap
- praktiske ferdigheter,
- dømmekraft og handlingskompetanse, og holdninger og etiske verdier som er rådende i den aktuelle profesjonen (Sullivan, 2005).

Lærerkompetanse

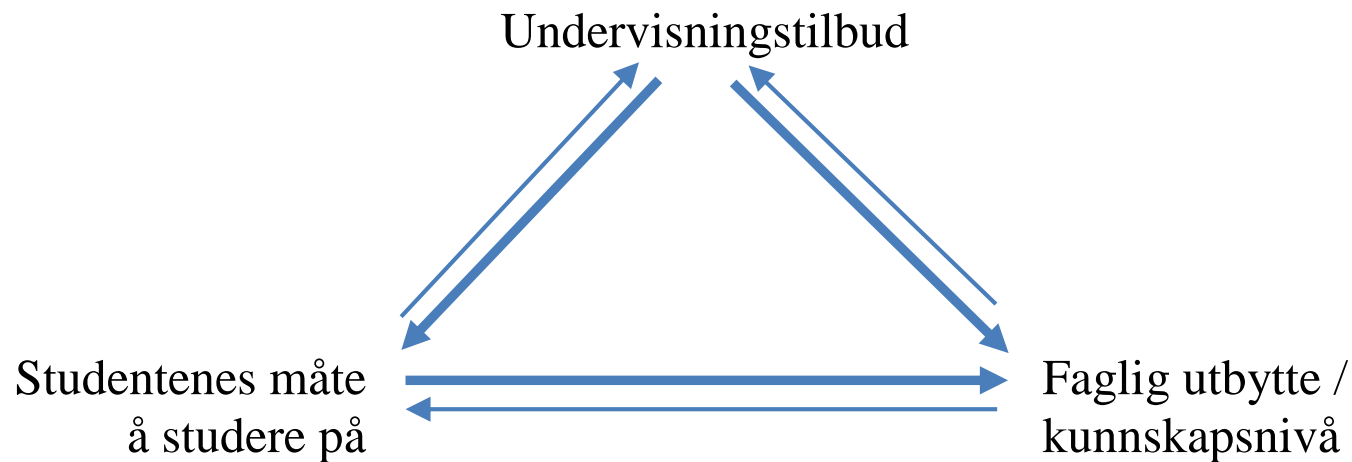
- kan læres!

Lærerkompetanse kan læres

- teoretisk og forskningsbasert kunnskap – innsats og gode studievaner
- praktiske ferdigheter – observere profesjonsutøvelse, øve, prøve, reflektere og prøve igjen.
- dømmekraft og handlingskompetanse, og holdninger og etiske verdier som er rådende i den aktuelle profesjonen – kritisk refleksjon over praksisutøvelse i dialog med andre og gjennom bruk av teoretisk kunnskap og nye erfaringer

Hva påvirker studenters læring og læringsutbytte?

Figur 1 Modell over mekanismer mellom undervisningstilbud, studenters måte å studere på og deres utbytte av utdanningen.

Hvordan studerer du?

Ta to minutter til å tenke gjennom og skrive ned stikkord på hvordan du studerer?

Kjennetegn ved engasjerte studenter som lykkes

- Dybdetilnærming (søke mening og forståelse)
- Selvregulering (planlegge, overvåke, kontrollere og reflektere)
- Stor innsats (aktive og utholdende)
- Involvering og integrasjon (faglig og sosialt)
- Mestrings- og resultatforventning (tror de vil klare å lære og det som skal læres oppleves som verdifullt) (Hatlevik, 2016)

Overflatisk tilnærming - reproduksjon

- Minimal innsats for å møte studiekravene
- Konsentrasjon om å pugge og reprodusere det faglige innholdet en forventer å bli eksaminert i
- Studering uten å reflektere over hensikt eller strategi
- Har problemer med både å forstå nye ideer, og å se verdien av og mening med studiets innhold (Ramsden, 2003)

Dybdeinlærning – søke mening

- Aktivt engasjement med en intensjon om å maksimere forståelse av innholdet i opplæringen
- Relaterer nye ideer/kunnskap til allerede tilegnet kunnskap og erfaringer
- Ser etter mønster og underliggende prinsipper
- Undersøker og argumenterer logisk og kritisk
- Er klar over at forståelsen utvikler seg underveis (Ramsden, 2003)

En selvregulert lærende:

- Har innsikt i egen akademisk styrke og svakhet.
- Har et repertoar av studiestrategier å velge blant.
- Tilpasser valg av studiestrategi etter type læringsoppgave.
- Forklarer både det å lykkes og det å mislykkes med faktorer som de selv kan kontrollere, som studieinnsats.
- Oppfatter intelligens som noe som kan utvikles (Dweck, 2002).
- Tror at det å ta på seg utfordrende oppgaver, prøve ut det en har lært, utvikle en dypere forståelse av læringsinnholdet og å gjøre en innsats, vil medføre gode karakterer (Perry mfl., 2006).

Selvregulering (fire prosesser)

- 1) Planlegging og sette seg mål for læringsaktiviteten
- 2) Overvåking av egen motivasjon, forståelse og kompetanse i forhold til oppgaven
- 3) Kontroll av strategibruk og viljestyring
- 4) Refleksjon over læringsarbeidet og reaksjon på resultatet (Pintrich, 2004)

Stor og adekvat innsats

- Tidsbruk, deltagelse og mental energi
- Ikke likegyldig hva slags innsats
- Viktig å overvåke egen innsats, altså reflektere over:
  - hvor en er i læringsprosessen
  - i forhold til hva en gjør (hvordan en studerer – valg av studiestrategi / studieteknikk)
  - og hvor en skal

Studieteknikk - eksempler

- Ta to minutter til å tenke gjennom og skrive ned stikkord på de studieteknikkene du kjenner til.

Studieteknikk - eksempler

- Planlegging
- Lesestrategi – leseteknikk
- Markering av tekst
- Notatteknikk
- Tankekart
- Memoreringsteknikker
- Repetisjon
- Hør deg selv
- Undervis andre
- Søk hjelp

Hva motiverer til innsats?

- Personlige interesser og egne mål for hvorfor en tar utdanningen
- Ønske om mestring, ønske om å prestere, eventuelt ønske om å unngå å gjøre det dårlig
- Tro på egen kompetanse og egne evner til å tilegne seg ny kompetanse.
- Opplevelse av utdanningens relevans og fremtidig nytte målt opp mot de kostnader det innebærer å engasjere seg (Pintrich, 2003).
- Sosial og faglig involvering

Hvordan bli integrert og involvert?

- Ta kontakt med medstudenter - Lag kollokviegrupper
- Undervis hverandre
- Diskuter fagstoff med hverandre
- Forbered deg til undervisning
- Delta aktivt på seminarundervisning
- Delta på Promo

Konsolidering: Refleksjonsøvelse

1. Ta frem stikkordene på hvordan du studerer og se dem i forhold til hva vi nå har snakket om. Noter deg følgende:
  - Hva motiverer meg til innsats?
  - Hva bør jeg fortsette med?
  - Hva kan jeg gjøre annerledes? (Formuler to punkt)
2. Konferer med personen ved siden av deg.

«Lekse»

- Ta ansvar for egen læring. Vær proaktiv og oppsøk gode læresituasjoner.
  - Finn noen å danne **kollokvie** med som har samme mål som deg selv (du lærer mest av å undervise andre)
- Gå i dybden, reflekter over og søk å forstå kunnskapsinnholdet.
  - **Forbered** deg til undervisning og **bearbeid** notater/powerpointer fra forelesning/seminargrupper.
  - **Reflekter kritisk** over eksempler på og egne og andres forestillinger om praksisutøvelse.
  - Prøv å **relatere** den teoretiske kunnskapen til praksisutøvelse (undervisning)
- Delta i PROMO

Evaluering

- Hva var bra? (Hvorfor)
- Hva kan bli bedre? (Hvordan)

Boktips

- Dalland, C. & Dalland, O. (2016).
Studentenes hva, hvordan og hvorfor?
- Christensen, H. & Thorsen, K. (red) (2016).
Jeg skal bli lærer! Utvikling av profesjonskompetanse.

Studietips fra NRK:

<https://www.nrk.no/skole/?page=search&q=studieteknikk&mediaId=21534>

Referanser

- Dweck, C. (2002). Messages that motivate: How praise molds students' beliefs, motivation, and performance (in surprising ways). I Joshua Aronson (red.) *Improving academic achievement: Impact of psychological factors on education* (s. 37—60). San Diego: Academic Press.
- Hatlevik, I. (2016). Hvordan utvikle og kontrollere prosesskvalitet? *Uniped*, 39 (3), 195–210.
- Illeris, K. (2009). Competence, learning and education: how can competences be learned, and how can they be developed in formal education? I: K. Illeris (red.), *International perspectives on competence development: developing skills and capabilities* (p. 83-98). London: Routledge.
- Perry, N. et al., (2006). Mentoring Student Teachers to Support Self-Regulated Learning. *The Elementary School Journal*, 106(3), 237—254.
- Pintrich, P. (2003). A motivational science perspective on the role of student motivation in learning and teaching contexts. *Journal of educational Psychology*, 95(4), 667—686.
- Pintrich, P. (2004). A conceptual framework for assessing motivation and self-regulated learning in college students. *Educational psychology review*, 16(4), 385—407.
- Ramsden, P. (2003). *Learning to teach in higher education* (2 ed.). London: RoutledgeFalmer.
- Sullivan, W. M. (2005). *Work and Integrity. The Crisis and Promise of Professionalism in America* (2 utg.). San Francisco: Jossey-Bass.